

PROFESORUL UNIVERSITAR
CONSTANTIN ANDRIUȚĂ

50 de ani de activitate

Domnul Constantin Andriuță, doctor habilitat în medicină, profesor universitar, savant emerit al Republicii Moldova, a împlinit 50 de ani de activitate la Catedra *Boli Infecțioase* și Spitalul Clinic Republican de Boli Infecțioase *Toma Ciorbă*.

Medicul, profesorul universitar și poetul Constantin Andriuță s-a născut la 25 ianuarie 1937, în satul Măgurele, comuna Coșeni, județul Ungheni, într-o familie de țărani înstăriți.

Despre satul natal profesorul universitar C. Andriuță scrie:

„Măgurele, sat natal,
Ce se află după deal,
Între dealuri și vâlcele,
Unde-s neamurile mele.
Sat cu multe mahalale,
Pe unde mergi e bună cale,
C-o Fundătură și-un Țiglău,
Unde m-am născut și eu...”

După absolvirea școlii primare din satul natal Măgurele, în anul 1952 finisează studiile de 7 clase din satul Teșcureni, iar în 1955 – școala medie din orașelul Cornești. În același an susține cu succes examenele de admitere în Institutul de Stat de Medicină din Chișinău, Facultatea *Medicină Generală*, pe care o absolveste cu mențiune în 1961. Sprijinul și sacrificiul părinților pentru a-și vedea feciorul medic adevărat nu are preț, căci în nici un fel nu poate fi supus estimărilor.

După absolvirea Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, tânărul doctor C. Andriuță își începe activitatea de medic-generalist în spitalul din satul Seliște, raionul Nisporeni, unde timp de 2 ani activează ca medic-șef, deservind de unul singur populația de 10 mii de locuitori din 6 sate.

În anul 1963, la îndrumarea Ministrului Sănătății din Republica Moldova, Nicolae Testemițanu – mare Patriot al neamului, care azi a devenit o legendă a medicinei basarabene –, doctorul C. Andriuță susține cu succes examenele de admitere la specialitatea *Boli infecțioase*, sub conducerea ilustrului savant în domeniul infectologiei Isaak Drobinski.

Doctorandul C. Andriuță efectuează cercetări științifice, care au fost materializate în teza de doctor în medicină cu tema *Caracteristica clinică și de laborator a formelor clinice atipice de hepatite virale*, fiind susținută cu succes la finele doctoranturii.

Din 1967 doctorul în medicină C. Andriuță activează la Catedra *Boli Infecțioase* în calitate de asistent, îmbinând munca didactică, curativă, științifică cu cea obștească în cadrul Facultății de Medicină Preventivă.

Din anul 1970 până în decembrie 1984, a activat în postul de conferențiar la aceeași catedră, însă fiind pasionat de știință, a continuat să exploreze insistent și asiduu problemele hepatitelor virale. În baza cercetărilor efectuate, în anul 1982 conferențiarul C. Andriuță susține teza de doctor habilitat în medicină cu tema *Importanța clinică și patogenetică a izoenzimelor în hepatitele virale A și B*, devenind în așa fel unul dintre spe-

cialiștii de frunte în maladiile infecțioase, inclusiv în hepatitele virale, din Republica Moldova.

În decembrie 1984, prin concurs unional, dl C. Andriuță ocupă postul de șef al Catedrei *Boli Infecțioase*, în care a activat până în luna septembrie 2007, ulterior, prin contract, până la 3 septembrie 2012 ocupă postul de profesor universitar la aceeași catedră, din aceeași dată a fost angajat în postul de profesor-consultant la catedră.

În anul 1987 i-a fost conferit titlul științific de profesor universitar la Catedra *Boli Infecțioase*.

Domnul profesor C. Andriuță, fiind un specialist de talie înaltă, este recunoscut și ca un pedagog exigent, amator de căutări îndrăznețe în domeniul patologiei infecțioase. Domnul profesor consideră activitatea didactică o sarcină primordială, angajându-se în elaborarea și redactarea programelor de instruire, a indicațiilor metodice, ghidurilor pentru o pregătire mai eficientă a studenților și rezidenților în domeniul patologiei infecțioase.

Pentru facilitarea însușirii terminologiei medicale în limba română, profesorul C. Andriuță a alcătuit, pentru prima dată în sistemul de învățământ de la noi, un dicționar rus-român de termeni ce țin de domeniul patologiei infecțioase, organizând totodată o colecție de diapozitive în culori pentru ameliorarea procesului didactic.

Dumnealui este savantul care în premieră a studiat foarte detaliat particularitățile clinice, epidemiologice și de laborator ale formelor atipice (fruste, anectrice, subclinice și inaparente) de hepatite virale A și B, importanța clinică și patogenetică a izoenzimelor în hepatitele virale A și B.

Pentru prima dată, împreună cu colaboratorii săi, a cercetat aspecte imunologice în hepatitele virale obișnuite și în cele mixte, în diverse forme de hepatită virală delta și în cea virală acută AgHBs-negativă.

Dragostea de poezie l-a condus pe prof. C. Andriuță la un gând îndrăzneț: pentru prima dată printre semeni a publicat în limba română, în versuri, bolile infecțioase, tropicale și parazitare. Profesorul C. Andriuță a participat în calitate de redactor științific principal la editarea și îngrijirea materialelor conferințelor științifico-practice ale Societății infecționiștilor din Republica Moldova pentru anii 1991, 1996, 2001, 2006 și 2012, în calitate de vicedirector-șef.

Persoanele versate în domeniu, în primul rând savanții și specialiștii apreciază la justa valoare cele 3 monografii, precum și manualul scris în limba română *Boli infecțioase și parazitare (în viziune populară)*, cele 5 ghiduri practice, precum și cărțile de versuri cu tentă didactică. Domnia Sa a publicat până acum 13 cărți de versuri și a 14-a se află în tipografie, pentru

a fi editată în anul 2013, deținând un record indiscutabil în această privință printre colegi.

Domnul profesor C. Andriuță a fost angajat în multe colaborări cu colegii de breaslă, cercetând aspectele clinico-epidemiologice ale diferitelor maladii infecțioase: febra tifoidă, dizinteria, salmonelozele, iersinioza, rickettsiozele, toxoplasmoza, malaria, botulismul, trichinoza, holera, difteria, febra Q, infecția HIV/SIDA, meningitele, focarele de gripă etc. Dumnealui a participat nemijlocit la descifrarea, localizarea și lichidarea focarelor epidemice de febră tifoidă, tifos exantematic, dizenterie, toxiinfecție alimentară, holeră, hepatită virală A, antrax, botulism, infecție meningococică, gripă, leptospiroză, bruceloză etc.

Activând pe parcursul a 27 de ani (1979-2006) în calitate de infecționist principal netitular al Ministerului Sănătății, domnul profesor C. Andriuță a urmărit permanent și cu mare atenție sporirea calificării profesionale a contingentului de medici-infecționiști din republică. Împreună cu conducerea Spitalului *Toma Ciorbă* și cu colaboratorii catedrei pe care a dirijat-o 23 de ani, prof. C. Andriuță a inaugurat: Centrul Republican de Toxoplasmoză, secțiile de terapie intensivă, baroterapie, cabinetele de examinare ultrasonografică și de dispensarizare a persoanelor care au suportat hepatite virale.

În 50 de ani de activitate la catedră, domnul profesor a publicat circa 580 de lucrări științifico-didactice, inclusiv 145 articole, 340 teze și materiale științifice, 40 indicații sau elaborări metodice, 30 inovații, 2 invenții, 5 ghiduri practice, 2 manuale, 3 monografii, 14 cărți de versuri. Brevetul de invenție *Produx cu acțiune antivirală de origine vegetală*, obținut de profesorii C. Spînu, C. Andriuță și colaboratorii, a fost apreciat cu Medalia de Aur la Salonul internațional de expoziție a necesităților tehnice de la București, 1999.

Din momentul deschiderilor democratice în Republica Moldova, profesorul C. Andriuță a participat la circa 350 de emisiuni la radiou și televiziune, a publicat mai multe articole pe teme medicale în diverse ziare și reviste de profil. Sub dirijarea sa științifică au fost susținute 7 teze de doctor în medicină și 3 teze de doctor habilitat.

Spațiul nu ne permite să redăm plenar activitatea prodigioasă pe tărâm obștesc a reputatului savant, punctând doar cele mai relevante funcții: infecționist principal al MS din RM, președinte al Societății infecționiștilor din R. Moldova, președinte al Comisiei de atestare a medicilor-infecționiști, președinte al Comisiei științifice în maladiile infecțioase a MS, președinte al Comisiei de concurs al corpului profesoral al USMF *Nicolae Testemițanu* (în diferiți

ani), vicepreședinte, ulterior președinte al Consiliului Științific specializat pentru susținerea tezelor de doctor și de doctor habilitat în medicină, membru al Comisiei de experți a MS (în diferiți ani), membru al Comisiei republicane a MS pentru atestarea medicilor-epidemiologi, membru al Comisiei republicane extraordinare antiepidemice guvernamentale etc.

Despre versurile profesorului C. Andriuță, regretatul profesor Vasile Melnic (fost șef de Catedră de Limba Română) a menționat: „Nu e chiar atât de ușor și simplu să faci versuri sau cronici rimate, să le scrii pe înțelesul tuturor, să meditezi asupra fiecărei strofe, să urmărești o logică, un crez în gândire și expresie. Principalul e că versurile sale vin din inimă și în cunoștință de cauză”. E greu să nu fii de acord cu o apreciere atât de sinceră și senină. După opinia altor oameni versați în materie, aceste volume ale domnului profesor C. Andriuță pot servi drept manual suplimentar pentru studenți și rezidenți.

Activitatea științifică a fostului șef de Catedră *Boli Infecțioase, Tropicale și Parazitologie Medicală* C. Andriuță, începută încă din anii de studenție, a trecut ca un fir roșu prin toate acțiunile sale profesionale, continuând fructuos și la această vârstă onorabilă de 76 de ani.

Pentru activitatea sa rodnică și merituoasă, domnul C. Andriuță a fost distins cu mai multe di-

plome și medalii. De asemenea, i s-a conferit titlul onorific de *Om emerit al Republicii Moldova* și a fost decorat cu Ordinul *Gloria muncii*. Numele domnului profesor îl poartă biblioteca din satul natal, Măgurele, Domnia Sa devenind Cetățean de onoare al acestui sat. În 2006, domnul profesor a fost ales președinte de onoare a Societății infecționiștilor din RM, iar în 2007 a fost inclus în rândurile savanților-medici iluștri ai USMF *Nicolae Tistemițanu*.

Profesorul universitar Constantin Andriuță a intrat deja în istoria medicinei naționale. Viața Domniei Sale este o adevărată epopee baladică a unui om, a unui savant, a unui pedagog care a educat mii de străjeri ai sănătății, a unui doctor iscusit ce a salvat mii și mii de vieți omenești, a unui patriot adevărat, care prin versurile sale apără cu demnitate cele ce ne-au lăsat moștenire Mihai Viteazul, Ștefan cel Mare și Sfânt, Mihai Eminescu. În 2013 C. Andriuță împlinește 50 de ani de când activează la Catedra *Boli Infecțioase*, care este amplasată în Spitalul *Toma Ciorbă*, dirijat de domnul director Victor Deatișin (*Ciorbă doi numit de noi!*).

V. Pântea, dr. hab. med., prof. univ.;
Stela Cojocaru, conf. univ.;
Iulita Botezatu, conf. univ.